

DE POSTRIJDER

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's dondersdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

francs per jaar.
Een blad afzonderlijk 125 centimen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaarder.
Aankondigingen 125 centimen per drukregel.
Reclamen, vermissen en andere artikels voortaan of midden in het blad: 1 fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 21 APRIL.

Van alles wat.

Er zijn in tijd van kiezing honderde brave menschen die zich laten appelen voor vitoenen verkoopen. Indien iedereen het verstand had van te oordeelen, indien de kiezers de oogen wilden openen op de heidensche politiek, dan was er niet duizend pond kaarsen geen liberaal in kamer of gemeenteraad meer te vinden. Brave menschen die met zorg al hunne godsdiensgepligten volbrachten, die niet men ga stemmen voor geuzen die den oorlog voeren tegen Kerk en godsdienst. En daarna zijn die onnoozelaars bedroefd en bevreemd als zij den godsdienst zien verdrukken en onze priesters vervolgen.

Maar wie is de schuld van de kerkvervolging? Wie anders dan gij zelve, onnoozele lieden, die in tijd van kiezing uwe stemmen aan de geuzen geeft?

Oh! als eene kiezing nadert, dan kunnen de liberalen zoo fijn spreken! Zij zijn niet tegen de religie, zij eerbijnden den priester, men zou hun Onzen lieven Heer ongeliecht geven. Men moet toch lekkenen dat zij eenen arden eerbied voor de Kerk hebben; zij houden hunne Paschen niet, zij rinden den priester onder alle opzichten aan en zij spotten met alles wat in de kerk omgaat.

Is het niet onbegrijpelijk dat menschen, die hunne christelijke plichten volbrachten, hunne stemmen aan zulke candidaten kunnen geven?

Tongeren is eene oprecht katholieke stad; daar heerscht nog onder de bevolking die ware en onwankelbare gehechtheid aan Kerk en godsdienst, die ten allen tijde het kenmerk was der Vlaamsche bevolking.

In Tongeren heeft zich ongelukkig gelijk overal de vreedse invloed der genzrij ingedrongen en de geuzen van Tongeren, ten minste de aanvoerders der partij, zijn geen vets lichter dan die van ergens anders. Het is moogdelijken als heden, wanneer de bevolking niet door de partijdriften verleid is, dat men het doen en laten van onze genzrij moest naspreken. Die geuzen, meestal vreedse ingedrongen die aan de oude Tongerenaren de wet willen maken, zijn zoo vol eerbied voor de kerk, dat zij onze priesters bij M. Bara gaan aanklagen en hen dwingen voor den bestieder der openbare veiligheid te verschijnen onder bedrugging van over de grenzen gezet te worden. Geene week gaat voorbij zonder dat onze geestelijken aangeklaagd worden. Die heeft de absolute geweigerd, die andere heeft tegen de liberalen geprotest en vijf en drij. Het komt altijd op eene waterblaas uit, want M. Bara heeft goed zoeken en ondervragen, hij is elken keer gedwongen te lekkenen dat zijne vrienden niets anders dan eenen hoop lasteraars zijn.

Indien dat niet genoeg is om onze tongersche geuzen bij alle ware Tongerenaren te doen verfoeien, dat zij dan wekelijks onze geuzenbladen lezen. Het Journal du Limbourg spreekt in den naam der liberale associatie van Tongeren, en wat het blad zegt dat kan men als de gedachte der tongersche geuzen aanzien.

Welnu in het Journal du Limbourg leest men eenen razenden utval tegen de beginnende in de hospitalen tot den dienst der zieken gebruikt worden. Die engelen der liefdadigheid die aan

den wereld vaarwel zeggen om zich aan de hulp der lijdenden en der zieken toe te wijden, die worden in het blad onder liberale associatie uitgemaakt voor onwaardige lieden die het voedsel der zieken ontrooven en die verdienen overal buiten de hospitalen gezet te worden en vervangen door wereldlijke meises!

Men behoeft niet heel doorzichtig te zijn om te verstaan dat de genzrij van Tongeren die aan anderen den raad geeft van de beginnende in de hospitalen te driften, niet bang zal wachten om de beginnende in het hospital te jagen, zoodra onze liberale bazen eens voor goed meester zullen zijn op het stadhuis en in de commissie van het hospital.

Neen, neen, wie nog eenige goede gevoelens in het hart heeft, die moet eenen afkeer gevoelen van eene partij die zulke buitensporige ontwerpen koestert. Dat kan niet overeenkomen met de denkwijze der eerlijke bevolking onzer stad. Men heeft zich vroeger kunnen laten verleiden door de geveinsde gematigdheid onzer geuzen; heden is er niemand die niet duidelijk moet zien wat onze geuzen willen en geen rechtzinnig man kan hun in geweten zijne stem geven.

Wil men de geuzen gelooven dat zij er geene groter deiven dan de pastoors en de kleinkalen.

Maar zij, dat is wat anders. Zij zitten te paard op de eerlijkheid. Ja, maar lustert naar hunne woorden en ziet niet naar hunne werken.

Ziehier drij staaltes van hunne eerlijkheid, die wij in deze week allen ontmoet hebben:

Te Torhout heeft het gouvernement aan de arme kinders, die naar de spijnschool gaan, huns soep gestolen.

In 1879 tekende Leopold I een besluit, waarbij het huud van Weldadigheid genoechtigd werd een bezet van den burgemeester Moke te aanveerden van 25,000 franken, om eeuwig aan de arme kinders die de spijnschool bezochten, gedurende den winter soep te doen uitdelen.

Ehwel, op voorstel van minister Rolin heeft Leopold II een besluit geteekend, dat ongeveer luidt als volgt:

— Aangezien de Spijnschool eene vrije school is en de vrije scholen strijdig zijn met het openbaar belang, wordt de uitdeling van soep overgebracht van de Spijnschool naar de gemeenteschool.

En de gemeenteschool staat leeg!

Is dat niet eerlijk? En heeft het gouvernement nu de erfenis van burgemeester Moke linnengepalud of niet?

Intussen krijgen de arme kinders geene soep meer. Maar hebben de liberalen nu eene belle wint bij! Die menschenvrienden!

Over 59 jaar bezette eene zuster Crombeen een huis en eene rente aan haar medekloosterzusters, met uitdrukkelijke bepaling dat het ten eeuwigden dage voor eene Roomsche katholieke school moest dienen die door de zusters van de zelfde orde moet gehouden worden.

Al de gouvernementen, zelfs de Fransche en de Hollandsche overheerschingen eerbijndigden den heilsten wil der geleerdheidsbevorderende non.

Maar minister Rolin komt, en om aan zijne Genesche vrienden een handje te leenen in het bevolken der geuzenschool, doet hij een koninklijk besluit tekenen waarbij het Crombeengesticht eigendom der stad? verklaard wordt en de zusters buitengezet.

Is dat eerlijk?

— Gij zijt meewerker van het boek waaraan ik arbeid, mijn vriend. Maar wat ziet gij er bleek uit? Gij moet zorg dragen voor uwe gezondheid. Gij moet nog leven, om groote en vele zaken voor God misschien te verrichten, en zeker om nog vele voorbeelden van deugd te geven. Gij moogt de looftevergeefheid niet zoover driften, mijn zoon, dat gij er door verhinderd zoudt worden, om uwe werken van liefdadigheid uit te oefenen.

De jonge priester heeft eengins.

— Ik ben de leerling van een Meester, die gekruist is, zegde hij, en de leerling mag niet meer zijn dan zijn meester. Wees er van verzekerd, mijn vriend; datgen, wat ik u nu kom vragen, is niets anders als dat gij mij behulpzaam zijt uit om meer en meer de werken der christelijke liefdadigheid in beoefening te brengen.

— Zeg, wat gij verlangt, Fulgentius. Spreek, mijn zoon.

— Ja, mijn vader, maar laat mij aan uwe voeten neerknielen, gelijk een zoon, die eene gunst vraagt. Voor eenige oogenblikken wierz zich voor mijne voeten eene vrouw, gelijk ik dit nu voor u doe; zij smeekte tot mij en weende.

— Maar, zeg mij, over welke zaak gij spreken wilt.

— Binnen twee dagen zal het kapittel van Onze-Lieve-Vrouw de vier kannunniken kiezen, welke belast zijn om aan het oppergerechthof, aan het hulpgerechthof en aan het baljuwsgerecht kennis te geven van het fierter-privilegie van den II. Romanus, door welk voorrecht het kapittel jaarlijks de macht heeft om aan eenen ter dood veroordeelde kwijtschelding van straf te verleenen. Welnu, mijn vader, ik zou gerne wenschen, om een van die dienaars der herbemertigheid te zijn. Ik wensch mij te begeven in de gevangenis, om de kerkerdeuren te ontsluiten voor de misdadigers, om die haren woorden van troost en hoop toe te voegen, om hen te bemoeiden, om hun den hemel te wijzen, indien zij niets meer van de menschen te wachten hebben. Ik wensch mij voor deze ongelukkigen op te offeren, om aldus te zegeveren over

den strijd welke in mijn hart voortdurend wordt geleverd.

— Welke strijd, mijn zoon? vroeg de kannunnik, die getroffen was door de woorden, die levende stem en de tranen van Fulgentius.

— Mijne edele, heilige vriend, antwoordde de jeugdige priester, mijn vader is lhartigvermoord. Ik ken den naam niet van het monster. I w elk mij van mijnen dierbaren vader beroofde. Ik ken den ellendeling niet, welke de oorzaak was van den dood mijner moeder; maar ik gevoel toch in mijn hart meermaals een gevoel van waaklust ontstaan. Het kost mij moeite om dien moordenaar niet te vervloeken. Het schijnt mij soms toe, dat zijne straf eene verlichting mijner smart zou wezen.... Ik strijd met kracht tegen deze gedachten. Ik had zelf God dat Hij medelijden met den moordenaar moge hebben en ik vraag Hem de gunst van mijn lijdenskel tot den heden te mogen ledigen.... Het is mij niet genoeg de zieken te bezoeken en de menscheleke ellenden te verlichten, ik wensch ook de vreeselijke wonden der ziel te genezen en de grootste misdadigers hulpe te verleenen. Wanneer ik hune bekentenissen bij den strijd, welke in mijn hart wordt geleverd; ik zal er door hinderd worden, dat ik een zwak mensch en een zondaar ben, die nog niet vergeeft, gelijk Jesus heeft vergeven....

— Mijn zoon, hernam de grijze kannunnik, God is met uwe goeden wil te vreden.

— Meent gij, dat er hooverdigheid in gelegen is, wanneer men de heldhaftigste deugden verlangt?

— Neen, mijn zoon, wij mogen de hooge vlucht van den adelaar bewonderen, ook al zijn wij zelf bestemd om laag bij den grond in de steenen helen gelijk duiven te nestelen.

— Zult gij mij toestaan, wat ik vraag?

— Ik alleen kan u niet verkiezen voor de taak welke gij wensch te vervullen; maar ik zal bij de andere leden van het kapittel, welke allen mijne vrienden zijn, mijnen invloed aanwenden, om van hen te verkrijgen, dat gij gedurende dit jaar, een

— Kieste zijn van God, van heiligen noch van geschiedenis der godskindsten. Indien de ouders willen dat men hunne kinderen den catechismus spoelspele gelijk op eenen vogel, moeten zij ze maar naar de kerk zenden: 't is de zaak van den priester dat onderwijs daar te geven....

— De onzijdigheid moet vriedenkers maken.

— Bewel, ouders, wat denkt gij er van? Zegt mi, met de hand op het geweten, of de geestelike heid, ja of neen, wel deed met de zoogezegde onzijdige scholen te bestrijden.

— De woorden der Chronique tonen genoeg, wat er uit het officieel onderwijs noodwendig moet voortspuiten.

— Wij hadden dus gelijk van de ouders tegen de pest te waarschuwen. Alle deftige burgers, al de vaders en moeders die van hunne kinderen geene vriedenkers willen maken zijn ons over deze handelwijze dankbaar.

— Het genzenmisterie is al over de vier jaar aan 't roeren en wat heeft het reeds voor het stoldehijk welzijn van 't volk, wat heeft het voor den landbouw, die nationale bron van welvaart, gedaan?

— Niets!

— Al wat het genzenbestuur onzes lands gedaan heeft en zal blijven doen kan in twee woorden gezegd worden.

— Oorlog van den godsdienst en om dien oorlog te voeren, miljoenen verkerstingen.

— Ziedaar de politiek van onze zeven logelaren. Vergelijk die politiek met de werking en de plannen der katholieke partij.

— Voor de laatste wetgeveende kiezing koningde M. Malou publiek een ministerie van landbouw aan... Onbetrekenbaar is het goed, dat daar voor ons land zoo uitgeleend hebben.

— Ofschoon de liberalen zegepraadden en M. Malou zijn plan met kon verwezenlijken, bleef hij toch den landbouw verdelgen en beschermen en gal hij een zeer meerkverdig schrift in het licht over de aardschappelijke in België.

— Zijn voorbeeld volgden, richtten de katholieken overal conferentien in om onzen landbouw, die kwijnt en te niet gaat te redden en te beletten dat onze arme, diepbehoefde landbouwers van gebrek en ellende naar vreedse gewesten zonden moeten verhuizen.

— In de katholieke vergaderingen, in de katholieke drukpers wordt de hervorming van onzen landbouw druk besproken.

— Ja! de katholieken zijn de ware beschermers van landbouw en werkmans. De liberalen zijn volksbedrivers!

— Op 4 april II. nog, werd er te Brussel door de Societe Scientifique eene vergadering gehouden, waarin M. L. A. Serstevens op den rampzaligen toestand van den Belgischen landbouw wees.

— Men vertoert 250 MILLIOEN in vier jaar, riep hij uit, om de haven van Antwerpen en slechts 1 MILLIOEN V 2 om de zegen te verbeteren, en men schijnt te vergeten dat wij in België een overvloedig getal kleine eigenaars landbouwers hebben die eenvoudige verdelgen zijn, maar die de levenskracht en den rijkdom van het land uitmaken; en men van hen, door gebrek en ellende landverhuizers of opstandelingen maken?

— M. A. Serstevens behandelde vervolgens de noodzakelijkheid van een hooger wetenschappelijk landbouwonderwijs in te richten.

— Zal ons genzenbestuur naar die heilzame raadgevingen, naar die wijze lessen luisteren?

— Neen! wat geelt aan onze genzenministers de landbouwer, — die stomme pleegde hij nog in God geloof, — wat geelt het hun of de boer welkarend is of van gebrek verkijnt, zoolang hij maar zijne contributen betaalt!

der priesters zult zijn, aan wie de last opgedragen is, de gevangens van het baljuwschap te bezoeken.

— Heb dank, mijn vader. Heb dank!

— Gij hebt mij nog niet gezegd, in welken gevangene gij bijzonder belang stelt. Maar gij hebt mij wel gezegd, dat er iemand bij u is, geweest, die uwe voorspraak heeft ingeroepen. Wie is die persoon?

— Hugnetie, mijn vader.

— Welke misdad kan die goede vrouw bedreven hebben?

— Zij draagt de schande der misdaden van een ander, mijn vader. Donaat, die in den nacht met de samenweeters van graaf Dumoutiers is gevangen genomen, Donaat, in wiens huis men zoovele schatten heeft gevonden, welke uit kerken en kasteelen geraofd waren, die man is de rechtgenoot der ongelukkige Hugnetie!

— Zij heeft zich nooit het recht toegekend, om degen ongelukkige te verlaten, welken zij nog hoopde tot God terug te brengen. Terwijl hij verkwestend leefde van roof en diefstal, won Hugnetie voor zich zelve en voor haar kind het brood door te weven. Noot is er eene klacht over hare lippen gekomen. Maar toen zij dezen morgend de verschrikkelijke waarheid vernam, heeft zij zich aan de voeten uwer zuster geworpen en aan deze het geheim van haar leven meegedeeld. Vervolgens heb ook ik haar ongeluk vernomen.

— En weet het kind er iets van?

— Dierze weet niets. En wij hebben alle maatregelen genomen, opdat de brave jongen de tijd der gevangeneeming van zijn vader niet zou vernemen.

— Dat is zeer goed gedaan, zegde M. Le Bouiteiller.

— Overigens, voegde Fulgentius er bij, de kameraad van Goudekel was niet in de stad bekend; hij reisde in de dorpen en in de omstreken met een wagen vol smedersgereedschap en verborg aldus onder het masker van egsmid zijn deelgenootschap aan de samenweering; niemand dacht, dat die zonderlinge koopman, welke slechts

En betaalt hij niet, omdat hij met KAN, de geuzen besturen door het geweld, zij zullen hem wel dwingen... Droeve tijden!

Stads- & provincie nieuws

Concordia.

De inwoners van Tongeren hebben verleden maand de tooneelafdeling der Concordia die zegepraald van den wedstrijd van Antwerpen terugkeerde, op eene schitterende wijze onthaald. Een prachtige stoet, gepend door het Fanfarengenootschap en waartoe luiten de Concordia, een groot getal maatschappijen met hunne vaandels zochteren optrokken, ontving de overwinnaars bij hunne aankomst aan de stade.

Op de feest van M. Biers, die iyverig en verstandige voorzitter der tooneelafdeling, aan wiens iyver grootdeels de eer van de schitterende zegepraald toekomt, door de acteurs der Concordia op het tooneel van Antwerpen behandeld, schitterde de medaille die onze liefhebbers als eersten prijs voor het drama verkregen hebben.

M. Jousseaume droeg de medaille die hij behaald had als beste tooneelspeler.

Onder de ontzaglijke toeprechtingen trok de stoet voort, door de voornaamste straten der stad. Overal op den doortocht wapperden er vaandels aan de luizen. Eene talrijke menigte die zichtbaar aan de groote en welgepaste vrede deel nam, verwelkomde de overwinnaars op hunne zegeverendtocht.

Een vreedevol banket vereende des avonds bij de twee honderd personen in de groote zaal der Concordia.

Vertooning over het magnetismus op de Concordia.

Een aangename vertooning over het magnetismus zal morgen zondag, om 8 uren 's avonds het publiek aangeboden worden, in de groote zaal der Concordia, door de Societe Immobiliere ten dienste gesteld van eenen der voornaamste kunstenaars van dien aard, den heer Ves van Leuven.

De proefnemingen die de heer Van onder de oogen van het publiek doet, zijn waarlijk onbegrijpelijk. De wonderlijke verschijnsels die hij te weeg brengt, verbaazen den toeschouwer en overtreffen al wat ooit in dien aard verricht werd.

De heer Van wil niet doorgaan noch voor een tooneel noch voor een bovennatuurlijk man. Hij legt zijne toehoorders uit hoe de verschijnsels die zich aan hune oogen vertoonen de natuurlijke uitwerksels zijn van fysieke oorzaken en geen de minste betrekking hebben met de tooverkunst.

Het bezoek van den heer Van is een buitenkansje voor onze stad. Niemand zal de gelegenheid laten voorbijgaan eene vertooning van een buiten geboort te kunnen bijwoonen.

Al onze medelievers zullen den heer Van willen zien werken, want het feest in de zaal der Societe Immobiliere gegeven, is niet enkel voor de leden der Concordia. De deur staat open voor iedereen, mits betalen van den inkompris verder aangegeven.

Men kan zich van heden af kaarten verschaffen in het lokaal der Concordia.

Wij vinden in l'Escaut van Antwerpen het

HET HUIS DER HEKSERIJ

EEN VERHAAL UIT DEN OUDEN TIJD

naar 't Fransch van RAOUL DE NAVERY.

(22^e VERVOLG.)

XII. De bekendmaking van het Privilegie.

M. Aloisius Le Bouiteiller arbeidde aan zijn werk, getiteld: *Geschiedenis der Aartsbischoppen van Houana*, met welk handschrift later La Pommeroye de stof putte zijner geleerdeverhandeling, toen Fulgentius zijne kamer binnentrad. De schoone en edele gestalte van Fulgentius herinnerde aan die der eerste diakens van de Kerk, aan de III. Stephanus en Laurentius. Die jongeling, dien wij vroeger leerden kennen in zijn kleed van proefkloosterling, is thans een man geworden. Oprechtheid en zieledaer straalt in zijne oogen. Een ernstige en toch vriendelijke glimlach ligt op zijne lippen uitgespreid. Kalmte en ernst zijn op zijn voorhoofd te lezen; bleek is zijne gelaatskleur; men kan 't hem aanzien, dat hij eene gestrange levenswijze leidt; goedhartigheid en edelmoedigheid kenteekenen tevens zijne houding en zijn gelaat.

— Zijt gij daar, Fulgentius, zegde de grijsaard, terwijl hij de pen op het schrijfperkament neerlegde.

— Ja, mijn vader, en ik heb iets belangrijks aan u te vragen, dewijl ik u anders in uwe werkzaamheid niet zon gestoord hebben.